

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek.

Zápolya-utca 1.-es szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Égész évre — — — — 24 kor
Félévre — — — — 12
Negyedévre — — — — 6
Egy hóra — — — — 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetői irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 141. szám.

Péntek, június 22.

Mint a karikacsapás!

(Politikai munkatársunktól.)

Budapest, június 21.

(M—d.) Igen sokszor megtörténik, különösen a politikai életben, hogy nagy államférfiak aktív vállalkozásuk kezdeténél az alkotás mikénti keresztülvitele iránt a legnagyobb kételyvel vannak eltelve.

Magyarország jelenlegi kormánya is, midőn az ország nyugalmát, békéjét helyreállító paktum alapján átvette az ország ügyeinek intézését, még nem tudta, nem tudhatta, hogy elvállalt kötelességeiért mennyiben tud helyt állani. De egyetlen eset, a nemzetiségi képviselők ugynevezett „erőpróbája” volt mindaddig az, amely vállalkozásába némi diszharmoniaát igyekezett előidézni, de a szerencsés kezű kormánynak ezt is igen simán sikerült megakadályozni.

Azóta mit látunk?! Az indemnitás, ujoncjavaslat s más, az országgyűlés elé tett törvényjavaslatokon kívül a delegáció megszavazta a közös hadügyi és közös külügyi költségvetést is. Megszavazta még pedig anélkül, hogy csak nagyobbarányu, az eddigiektől elütő vitákat provokált volna. Ugy megy tehát minden: mint a karikacsapás, — és pedig 67-es alapon.

Amiért egy évvel ezelőtt reménytelenül epedtünk, örömmel köszöntött s feltve őrzött valósággá vált az idén. Minden józanul gondolkodó magyar ember őszinte igaz öröme helyreállott a béke.

Béke van, őszinte és szilárd béke. A közélet tényezőinek szilaj harcát a kölcsönös lojalitás, bizalom, egyetértés váltotta föl. Higgadtan és méltóságteljesen viselkednek egymás iránt a különböző elvi alapon álló politikai pártok és teljes egyetértésben élnek s az enyhe béke uralma alatt serényen folyik a termékeny nemzeti munka, mely jogaink sérthetetlen fönntartását s érdekeink biztosítását vallja céljául.

Most van indemnitás, van ujonc, van alkotmányosan megkötött kereskedelmi szerződés, van közös költségvetés, szóval karikacsapásra megy minden.

A kormányhatalom kezelői ezen dol-

gok keresztülvitelével, megvalósításával vállalkozásuk egyik alapfeltételének eleget tettek. Eleget tettek még pedig úgy, hogy király és nemzet egyöntetű elismerése kíséri munkájukat.

De hátra van még a munka nagyobb fele. Megvalósításra vár még az a része a paktumnak, a melynek keresztülvitele nagy körültekintést, igazi államférfiúi bölcsességet kíván meg.

Meg kell valósítania az általános titkos választói jogot, amelynek behozatala után a nemzet képviselője a magyar haza minden polgárának beleszólásával rendezhesse, elintézhesse azt a „nagy pert”, a mely most eldöntetlen marad.

A jelenlegi országgyűlés legnagyobb pártjának sarkalatos programját képezte és képezi az általános titkos választói jog. Wekerle, a nagy demokrata is már évekket ezelőtt szükségesnek, a magyar parlament felrészítéséhez, munkaképesség tételéhez elkerülhetetlennek tartotta azt s így tehát bizton remélhetjük, hogy ennek a reformnak a rövid időn belüli megvalósítása ép oly simán, király és nemzet között ép oly összhangban fog keresztül menni, mint a hogy a paktumnak most letárgyalt első részlete megvalósult.

Legyünk óvatosak.

Közéletünk egyik kiváló alakjától vettük az alábbi érdekes fejtegetéseket. A nagyfotosságu kérdésre legközelebb bővebben visszatérünk.

Temesvár városa ugylátszik nem tudja feladni, hogy, mint a „hála Istennek” ma már csak egykori Temeser Bánátnak székhelye, valaha szebb napokat élt.

A csak nem régiben még teljesen és ma is még java részben német város, melyben a magyarságot csupán a különböző hivatalok személyzete képezi, szerbek és románokkal tarkított lakossága mellett, nagynevű és nagyra törő derék polgármesterének vezetése alatt nem hagyja abban, sőt meg-megújuló erővel folytatja a harcot, régi dicsőségének visszaszerzéséért.

A régen bekormányozott bánági lakosságnak Temesvárott elköltött fillérjei, az anyagi veszteség, melyet Bánát székhelyének Temesvárról való elhelyezése a nemes városnak okozott,

nem hagyják nyugodni a derék Presburger, pardon Temesvarer patriotokat és szüntelenül azon török fejüket, hogy miként lehetne a régi bánóság összes érdekeit újólag Temesvárra koncentrálni.

Az egykori Bánátnál alakult törvényhatóságok székhelyei nekik Hekuba, — Temesvár a metropolis, oda zárandokoljon Bánóság minden lakója, ott végződjenek különböző érdekeinknek szájai, oda hordjuk be garasainkat, így kívánja ezt a történeti mult, Temesvár és purgerjeinek érdeke.

A leleményes temesváriak és még leleményesebb podestájuk nem is rosszul fogja meg a dolgot, szépen körülhálóz minket, mint a pók, hogy azután vérünket kiszivhassa és mi gyanutlanul rohanunk bele a hálóba, mely már-már egészen körül fog és tehetetlenné tesz.

Évekkel ezelőtt alakították meg Temesvárott a „Südungarischer Bauern-Verein”, melynek elnevezése magán hordja már „Südungarnnak” a temesvári központba való centralizálási szándékát. A vármegyék lakossága felült a báránypörbe bujt farkasnak és gomba módra alakította meg a „Bauern-Verein” fiókjait, mely beszállítja Temesvárra a vidék véres verejtékes garasait.

Azután alakították Temesvárott a délmagyarországi történelmi társulat, most alakul a délvidéki függetlenségi párt és legújában valami délvidéki jegyzői bankot szándékoznak Temesvárott felállítani.

A régi Bánágot ily módon szeretnék Temesvárra bevinni, oda akarják lakóit szegezni Temesvárhoz.

Temesvár mindig minisztert keres ki képviselőjének, hogy legyen, aki támogassa. Képviselőnek miniszter kell, mindegy hogy Fejérváry-e? vagy Khuen-Héderváry, csak miniszter legyen. hatalmas ur, aki támogatja.

A Dmke ellen Temesvár akciót indított, mert a Délmagyarországi kulturegyesület, mint Temesvár hiszi, csak a régi Temeser Bánát székhelyén van célnak megfelelően elhelyezve.

Ha nem vigyázunk, bizony még Temesvár elokoskodja a délvidéki egyetemet is, és ha majd ovatosságunk híján bevisszük Temesvárra összes társadalmi érdekeinket, egyszer majd csak arra ébredünk, hogy megalakul a Temesvárország a nagy Temesvár székhelyvel.

Temesvár akar a nemzeti ébredés jelenlegi korszakában vezérszerpepet játszani és azt hiszi,

A „TORONTÁL” tárcája.

Párisi mese.

A nagy művésznőt elhalmozták babérral és kincsekkel. Palotájáról csodákat tud regélni a bámulat. Fogatai a legszebbek Párisban. Az imádók ezrei pedig istennőként uralkodnak és valósággal lázas mozgalom támad az utcán, ha fölbukkan a tönkelemben az aranyszőke fej, melynek csodás fényű tekintete megállítja a járókelőt az utjában.

És a nagy művésznő mégsem boldog!
— Igazán, azzal dicsekedhetem, hogy nem vagyok boldog! — vallotta maga a művésznő.
Egy előkelő párisi lap kiküldöttje oda sietett a híres palotába, hogy meginterviewolja a művésznőt.

— ?!
— Nem vagyok boldog, — ismételte ekkor a nagy nyilvánosság embere előtt a művésznő.
— Mit akar, barátom, hiszen a boldogság nem függ össze okvetlenül a szerencsével és a sikerrel. Lásna, a legnagyobb szerencsétlenség az, hogy ha mindenütt sikert aratunk. Jaj annak, akinek nincsenek teljesített vágyai!

— ! ! !
— Nem, nem, — folytatta mosolyogva a művésznő — én nem kacérkodom a szerencsével.

Elismeréssel, hálával tartozom neki, de föltétlenül nem vetem magam alája. És higye el, nem vagyok bolgog.

Mire az újságíró szerényen megjegyezte:
— Engedje meg, nagy művésznő, hogy én boldoggá tegyem önt. Bizza rám, megtalálom a módját.

Szólt és távozott.
És ezen az estén, a tündéri fényű színházban, amikor a diva hódító bevonulását tartotta a színpadon és a nézők ezrei lelkes tapsal fogadták, — ebben a pillanatban éles fütty süvített át a nézőtér csarnokán.

Fütty! igen, fütty volt az; a legrémesebb jelensége a színpályának. Olyan mint a kigyószisszenés a rózsacsokorban.

A fütty kétszer, majd még egyszer süvített. Aztán halotti csönd lett a színházban, mintha az ünneplő közönség is megdermedett volna az égbekiáltó botrány miatt.

A nagy művésznő halottsápadt lett az első fütty hallatára. Amikor pedig az ellenséges hang megismétlődött, a diva ájultan roskadt össze a lepkeszárnyu, fátyolos, aranyos ballerínák között.

— Vége! . . . ez a karrier határa, — suttogták az irigy kollegák. — A diva isteni nimbusának vége.

A diva valóban megrettent és amikor távozott a színházból, mindegyre csak arra gondolt,

hogy másnap a kritika hogyan teszi szavá az incidenst? Az ijedelme pedig tetőpontra hágott, amikor másnap a hírlapok valamennyije éles színekkel írta le az esetet és — csodás hatása a véletlennek — igazat adott a füttynek.

— Elvégre a kisasszony már tulságosan elbizakodott; ez a közönségbeli hang talán mérsékelni fogja a nagyzását, — írta a legkeményebb kritikus.

Az egész sajtóban csak egyetlen lap akadt, egyetlen egy, amely elítélte a füttyöt.

— Csak bandita tehet ilyet a legnemesebb művészet megrontására. Az ilyen utonállókát fel kellene négyelni!

A művésznő kimondhatatlan örömmel csókolta meg a nyomtatott papírt, amely őt védelmébe vette.

— De hisz ezt az én barátom írta, — szólt aztán és elgondolkodott.

Valóban, az interviewoló írta a kemény hangu sorokat.

És amikor a művésznő sürgős levéllel magához kérte az író, hálásan szorította meg annak kezét:

— Igaza van, barátom, ön boldoggá tett! Az újságíró elnyerte a legszebb jutalmat, amit művészet adhat.

Pedig hát ő volt, aki azt a vészes füttyöt belezugta a tapsok ünnephangjába.

Marczel Bréal.

hogy elhisszük magyaros érzelmeit, ha a Kraxelhuberek nemzeti színü nadrágba bujnak.

Kérdjük, miért legyen a délvidék függetlenségi pártjának központja Temesvárott, ebben a ma is még éppen nem magyar városban, miért nem inkább Szegeden, mely a nemzeti ellentállásban is magyarosabban viselte magát?

Miért kell a délvidéki jegyzők bankjának Temesvárott lenni, nincsen talán Temesvárnak elég pénzintézete, vagy hatalmába akarja talán a jegyzők érdekeinek vezetését keríteni.

Kérdjük, miért lenne jó a Dmke székhelye Temesvárott, talán jobban képes Temesvár a magyar érzelmeiket terjeszteni, mint Szeged, — vagy talán éppen??

A délvidéki egyetem, ha Isten segítségével létre jön, jó helyütt lesz-e Temesvárott, hol az egyetemre tóduló, leginkább idegenajku ifjúság erős nemzetiségi támaszt nyerend és még azt a kicsi magyarságot is absorbeálja, mit a gyér magyar lakosság a városban teremtett.

Legyünk óvatosak, veszély fenyeget, Temesvárnak moloch gyomra fel akarja faini összes társadalmi érdekeinknek anyagi előnyeit.

Nem fog ártani, ha Temesvár jó étvágyát rideg tartózkodással mérsékeljük, mert felfal és megemész mindannyiunkat.

Alakuljon meg, ha kell, a függetlenségi párt törvényhatóságokként, van az ügyek ellátása és hü szolgálatára mindenhol elég intelligencia. Alakuljon meg, ha kell, vármegyéként a jegyzői bank, maradjon a Dmke székhelye Szeged és kerüljön, ha egyszer testté válik az ige, az egyetem Szegedre, Temesvár pedig elégedjék meg azzal, hogy szépet és nagyot művel, ha magát megmagyarosítja.

Mi örülünk, hogy megszűnt a temesi Bányáság és se testünk, se lelkünk nem kívánja annak újraébredését.

Értekezlet a munkáskérdés ügyében.

— június 22.

A torontálmezei gazd. egyesület a munkáskérdések megbeszélése céljából június hó 22-én délelőtt a megyeház nagytermében értekezletet tartott.

Az értekezleten jelen voltak: dr. Annau Ernő, Baar József, ifj. Bobor Gyula, dr. Brájer Lajos, Balás Iván, Bayer Alajos, Binder Győző, Beslin Sándor, báró Csávossy Gyula, dr. Deilmanics Lajos, Draxler Ferenc, ifj. Daniel Pál, Deutsch Sándor, Daniel Ferenc, Eiler Pál, Filkovich Boldizsár, ifj. Frey Gusztáv, dr. Farkas Geyza, Friedmann Alfréd, dr. Grandjean József, dr. Gyorgyevits Milos, Istvánffy István, Joanovits Iván, Jankó Ágoston, Jakabházy Béla, Jenovay Zoltán, Köhler Ottó, Löwy Zsigmond, Lóza János, Marton Andor, Mencer Lipót, Mayer Rezső, Milásevits József, dr. Mihálovits Ödön, Orsó Gáspár, Pessina Ede, dr. Pollákovits Ödön, dr. Podvinecz Izsó, Reitter Oszkár, Rankovits Szvetozár, Szalay József, Sziklássy István, Solyomos Gusztáv, Terstyánszky Imre, Wattay Dezső, dr. Vinczevidy Ernő, Weress Kelemen, Wild Ernő, Vangyel Géza, Weiterschan Mihály és Zsiross Imre.

Az értekezlet korelnökéül Mencer Lipótot választotta meg, ki megköszönve a bizalmat, az ülést megnyitotta s mindaddig elnökölt, míg báró Csávossy Gyula, az egyesület alelnöke az értekezleten megjelent és az elnöklést tőle átvette.

Az ülés megnyitása után Marton Andor ismertette azon óvintézkedéseket, melyek a gazdasági egyesület elnöksége részéről megtételek egy esetleges aratósztrájk kitörése esetében. Ennek értelmében a földmivelésügyi miniszterium által felfogadott és Mezőhegyesen elhelyezett tartalék-aratómunkások közül 2000 munkás fog azon torontálmezei gazdák rendelkezésére bocsájtani, kik a munkásokkal az 1898. évi II. törvényikk értelmében szerződést kötöttek, de a munkások a munkát megtagadták. Előterjesztette továbbá, hogy a legtöbb helyen a helyszínen jelent meg s tárgyalta a gazdákkal és a munkásokkal egyaránt s ez alkalommal látta, hogy a legtöbb helyen a gazdák a legmértányosabb feltételeket szabtak a munkásoknak, kik azonban egyik-másik helyen indokolatlan és oly tulzott követelésekkel léptek fel az utazó bujtatók fékevesztett igazgatásai következtében, mely követeléseknek a gazdák csak vagyonuk romlása árán tehetnének eleget. Ily viszonyok között nem marad más hátra, minthogy a megkötött szerződéseknek, melyekben valóban méltányos díjazás van a munkások számára biztosítva, feltétlenül érvényt kell szerezni a tartalék-munkásoknak s a tartalék aratógépeknek az igénybevételével,

hogy azonban ez eredménnyel legyen keresztülvihető, ehhez szükséges, hogy a közigazgatási hatóságok, melyek igazán a legnagyobb buzgalommal végezték a békeltetések munkálatait, a kellő számú karhatalom bocsájtassák rendelkezésére. A karhatalom biztosítására pedig a vármegye alispánja ezideig már a legmesszebbmenő eljárást indította meg.

Jankó Ágoston alispán ismerteti azon eljárást, melyet a karhatalom biztosítása s általában a bérharok megszüntetése érdekében kifejtett s általános helyeslés közben javasolja, hogy a kellő számú karhatalom rendelkezésre bocsájtása céljából intezzen az értekezlet sürgönyileg kérelmet a belügyminiszter és földmivelésügyi miniszteriumoknak s viszont ő a maga részéről szintén sürgönyi előterjesztést fog tenni a belügyminiszteriumnak.

Ezután hosszas vita indult meg a munkás- és a cselédkérdés felől s azon humánus intézkedések felől, melyek a munkások érdekében megteendők volnának, melyhez részletesen hozzászóltak Frey Gusztáv, Baar József, Solyomos Gusztáv, Istvánffy István, Jankó Ágoston, Vinczevidy Ernő dr., Pollákovits Máttyás, dr. Grandjean József, Mencer Lipót, Marton Andor, Szalay József, Wattay Dezső, ifj. Daniel Pál, Friedmann Alfréd, Sziklássy István, Bayer Alajos, Farkas Gejza és báró Csávossy Gyula.

A hosszas és részletes eszmecsere a kérdés felől abban csucosodtak ki, hogy az értekezlet elfogadta Jankó Ágoston indítványát, melynek értelmében az aratási és a cséplési munkák elvégzése után a gazdasági egyesület elnöksége hívja össze értekezletre a megyebeli birtokosokat, mely értekezleten azután állapítassák meg a vármegyében rajononként egy bizonyos méltányos munkabér és cselédbér, melyhez a gazdák alkalmazkodni köteleztessék. Ugyanezen értekezlet azután meg fogja állapítani azt is, hogy mely humánus társadalmi és kormányintézkedések volnának teendők a munkások és a gazdasági cselédek érdekében, mely utóbbiak sorsán való segítés céljából a megyei gazd. egyesület előterjesztésére, bár a vármegye törvényhatósága már egy új megyei szabályrendeletet fogadott el, de azért még ezenfelül számos üdvös intézkedés megtételére volna szükség.

Az ülés 11 $\frac{1}{2}$ órákor az elnök elítése mellett ért véget.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Június 25. Rendes városi közgyűlés.
Július 5. A torontáli orvos-egylet közgyűlése.
Július 9. Közig. biz. ülése.

— **Városi közgyűlés.** A városi képviselő-testület hétfőn, a hó 25-én délután 3 órai kezdettel rendes havi közgyűlést tart.

— **Új lelkészek.** Jakabb Gyula, Fábian Dénes, Groszmann János és Naszódy József végzett theologusokat Németh József főlész. püspök a szemináriumi templomban folyó hó 24-én délután 6 órákor subdiakonussokká, 26-án diakonussokká és 29-én áldozárokká fogja felszentelni.

— **A közig. tanfolyam vizsgája.** A nagybecskereki közig. tanfolyamnál tegnap este fejezték be a II. félév vizsgáit. Az eredmény a következő: Kitüntetés 4, egyhangu 21, szótöbbség 32, részleges pótvizsga 5, ismétlés 1.

— **Diszes esküvő.** Régen láttunk Nagybecskereken fényesebb esküvőt, mely iránt a közönség oly élénken érdeklődött volna, mint tegnap, amikor Kovvessi Antal selmechányai akadémiai tanár oltárhoz vezette a nagybecskereki hölgykoszoru egyik legműveltebb és legrokonszevesebb tagját, Schwarz Margit urhölgyet, Oldal Antal bankigazgató mostoha leányát. A polgári esketés délből ment végbe a városi anyakönyvi hivatalban, hol Pachtenkirch Oszkár báró adta össze a fiatal párt. Délután 6 órákor a róm. kath. plébánia-templomban volt az egyházi esküvő, mely ez alkalommal zsufolásig megtelt előkelő közönséggel. A nagy érdeklődés egyaránt tanúsítja a bájos menyasszony közkedveltségét, valamint azt az általános tiszteletet, melynek az örömszülők e városban örvendenek. Az esketést Magyar Pál pápai kamarás-plébános végezte, ki a fiatal párhoz emelkedett szellemű, szívhez szóló beszédet intézett. Násznapok voltak Haidegger Ödön magánzó és Benkovics Miklós bankpénztáros. Este a

„Korona“-szálló disztermében lakoma volt, melyen a mátkapár szülein és rokonain kívül számos itteni barátja, körülbelül 60-an vettek részt. A pompás vacsora alatt, mely Winkler szállodásnak jó izlését és ügyességét dicséri, számos sikerült felköszöntőben ünnepezték a mátkapárt, az örömszülőket és a menyasszony nagyanyját. A jókedvű társaság a hajnali órákig maradt együtt, amikor az ifju pár Selmechányára utazott.

— **A vasutasok mulatsága.** A vasuti szövetség nagybecskereki kerületének erdei vasárnapi táncmulatsága délután 3 órákor veszi kezdetét. A zenét ez alkalommal a szegedi honvédszenekar teljes kara szolgáltatja. Két különvonat áll a kirándulók rendelkezésére teljesen díjtalanul a vámházi állomásig, honnét az átkelés biztosított kompon fog történni az átellenben fekvő tánchelyre. Az esti és éjjeli órákban a különvonatok ismét a visszatérők rendelkezésére fognak állani; a jegyek ára — a különvonatot befoglalva — csekély 1 koronában van megállapítva. Jegyek a falragaszokon már megnevezett üzletekben válthatók. Esetleges felvilágosítások a karszalaggal ellátott rendezőtől nyerhetők. A tánchely villamos izzó- és ivlámpákkal lesz fényesen kivilágítva. A telefonösszeköttetés a tánchelyről Várház állomásra és bégaparti pályaudvarra már készen áll. Eső és hőség ellen véde lesz a közönség, mivel egy óriási térség ponyvákkal van fedve. A kincstári erdőben nincs ugyan több száz vendég ellátására alkalmas vendéglő, de kivételes intézkedések történtek és eszerint a vendégeknek kifogástalan ételekkel és italokkal való ellátása teljesen biztosítva van.

— **A vármegyei sztrájkok.** A sztrájkmozgalom főfészkében Törökkanizsán tegnap, sajnos, már vér is ömlött. Az ott sztrájkoló munkások ugyanis a sztrájkutánya felosztásakor, egyes izgatók leikellen szavára halgatva, ellentállt a fegyveres hatalomnak s így három munkást a csendőrök szuronyra megsebzett. A sebesültek közül csak egynek sebe súlyos, a másik kettő jelentéktelen. A csendőrség és katonaság közbelépésének azonban meg volt a kellő eredménye, mert a nyugalom teljesen helyreállt.

A vármegye többi helyein folyó sztrájkmozgalmak csöndesednek. Így Fényen a Polákovics uradalomban munkába álltak a sztrájkolók s az onnan a nagybecskereki fogházba behozott munkásokat, miután kijelentették, hogy munkába állanak, tegnap délután szabadon bocsátották.

— **Vilamos világitás Nagyikindán.** Nagyikinda városa kedd óta új képet nyújt esténként. A város ugyanis villamos világitást rendezett be s most elkészülvén vele, a város belterületén mintegy tíz kilométer hosszú vonalon villamos izzólámpák ragyognak a pisilákoló petroleum helyett, azonkívül a főutcát ivlámpák világitják, szóval a kikindaiak most már nem irigykednek Becskerek világitására.

— **A hivatalos nyár.** Az időjárás és a kalendáriumcsinálók tudvalevőleg állandóan hadilábon állanak egymással. Akárhányszor hivatalosan tavaszt jelent a kalendárium és téli hidegben didergünk, vagy megfordítva: hivatalosan még csak a téiben volnánk s a természet tavasz enyhességgel kedveskedik. A nyárban is már régen benne volnánk, sőt némely napokon szinte kánikulai forróságban is izzadtunk már, a kalendárium szerint mindezeideig azonban csak tavasz volt s hivatalos nyár csak ma kezdődik.

A kalendárium ezt szépen ki is cirkalmazza s hivatalos komolysággal úgy jelenti, hogy a nyár június 22-én, vagyis ma délelőtt 10 óra 6 perckor kezdődik, amikor egyben a Nap a rák jegyébe lép. A mai nap jelenti egyben a leghosszabb nappalt és a legrövidebb éjszakát, amennyiben a nap reggel 4 óra 10 perckor kel és 7 óra 53 perckor nyugszik, vagyis e nappal 15 óra 43 percig tart, míg az éjszaka csak 8 óra 23 percig, tehát csak majdnem félannyi ideig.

— **Tűz.** Tegnap délután 5 óra tájban az Engel-féle fatelepen tűz támadt, amelyet azonban csakhamar sikerült eloltani, mielőtt még komolyabb veszedelem keletkezett volna. A tűz az ácsok dolgozóhelyiségben keletkezett, valószínűleg, hogy valamelyik munkás — dacára a szigorú tilalomnak — cigarettára gyújtott s egy eldobott gyújtó lángba vetette a műhelyben felhalmozott forgácsot. A kár jelentéktelen.

— **Dézsába fult gyermek.** Aladics Gyula zombolyai lakos 23 hónapos Anna nevű leánya a napokban — egy örizetlen pillanatban, egy dézsába bukott, — melyben csak 10 centiméter víz volt — és megfulladt. A gyermekre nagyanyja ügyelt fel, ki nem is gyanithatta, hogy ilyen csekély víz bajt okozhat. A gyermek atyja

Amerikában van, ki most a távolból kapja a lesújtó hírt.

Oravica pusztulása. Lugosról jelentik: Tegnapelőtt délután három órakeretenes vihar volt a krassósörény megyei Oravica községben. Körülbelül egy órán át tartó felhőszakadás volt. Ijedten menekültek az emberek házaikba. A község mellett lévő patak víze féltelmetesen áradt. Egyszerre csak kiöntött a patak vize és elöntötte a várost. A nagy eső meglazította a város mellett lévő hegy oldalát s erős hegyszakadás támadt. A kereskedőknek nem volt idejük üzletük bezárására s a Fő-utcán lévő valamennyi üzlet megtelt vízzel. A víz elvitte az áru nagy részét s mindent megrongált az üzletekben. A csatornák bedugultak, ami fokozta a veszedelmét. Egy épülőben lévő háznak 400—500 kilogramm sulyu faragott kőlépcsőjét elvitte a víz. A Fő-utca aszfalt-gyalogjáróját föltépte a hatalmas áradat. Az Ogáz nevű véroresz, ahol többnyire a szegény románok laknak, egészen elpusztult. Csaknem valamennyi ház összedült. A kerteket, szántóföldeket, az egész termést tönkre tette az áradat. Hatalmas fatörzseket visz magával a zajgó víz. Két kis gyermeket egy ház udvaráról ragadott el nagy erővel a hirtelen betódult víz. A két gyermeket holtan találták meg. A kár több száz-ezer korona. A köldüssá lett lakosság a legnagyobb kétségbeeséssel nézi az árvíz pusztítását.

Öszinte. — Ur (az új szobaleányhoz): És megmondotta a feleségem, hogy mi a maga első kötelessége velem szemben?

Szobaleány: Hogyne! Hogy őrizkedjem a nagyságos urtól.

Villámütött család. Mikulescu Lázár vizmai 39 éves jómódu földműves a minap délután családjával együtt a mezőn foglalatokodott, amikor váratlanul vihar tört ki. Minthogy a lakása a mezőtől igen messze volt, nem menekülhetett haza, hanem feleségével és 10 éves gyermekével lefeküdt a földre és magára terítette a szűrét, azt hívén, hogy ez elég oltalom lesz a viharral szemben. Alig fekdtek két percig, hirtelen egy villám csapott le, amely a szűrét lángba borította és az alatta pihenő családot agyoncsujtotta. A szerencsétlen család iránt közszérszerte nagy a részvét.

A lelkifurdalás. Zentáról írják: A napokban Heinrich Emánuel városi hivatalnok egy-éves kis fiacskája gyanus tünetek között meghalt. A vizsgálat kiderítette, hogy Halász Regina 18 éves cselédleány a kis gyermeknek szentjánoskenyeret tömött a szájába, hogy elcsendesítse, amitől azonban a gyermek hamarosan megfuladt. A kitűdött eset a fiatal cselédleányt annyira bántotta, hogy — miként hátrahagyott levelében említi — kínzó lelkifurdalásai elől a halálba menekült. A napokban eltűnt szülei lakásáról s a Tiszába vetette magát. Tegnapelőtt fogták ki holttestét a halászek.

Takarmányszállítók figyelmébe. A nagybecskereki m. kir. honvédség részére 1906. évi szeptember hó 1-től 1907. augusztus hó 31-ig szükséges körülbelül 120 mm. zab, 100 mm. széna, 50 mm. alomszéna, 60 mm. ágyszalma és 230 köbméter tűzifa szállítása, mely anyagokra az állomásparancsnokság folyó évi július hó 3-ára árlejtést tűzött ki.

Irodalom.

A „Magyar Szemle” szépirodalmi, művészeti és kritikai képes hetilap folyó XVIII. évfolyamának 25. száma június 21-én jelent meg a következő kiválóan érdekes tartalommal: Hetes, Nyaralás. — Hamlet-tanulmányok. (II. Az öreg és az ifjú Hamlet.) — Bodor Aladár, Hamlet. — Kosztolányi Dezső, Ábrándjaim ti... — Kortsák Jenő, Az ablakból. — Sully Prudhomme, Örvény. — Karasz Csabó Ödön, Almafavirág. — Julián Del Casal, Az utolsó illúzió. (Ford. Harsányi Kálmán.) — Leconte De Lisie, Kolibri-szerelmem. (Ford. Juhász Gyula.) — Regény: Handel-Mazzetti Enrica báróné, Jesse és Mária. (21. folyt. Ford. Auer István.) — Marcus, A hétről. (Kürthy György rajzaival.) — Irodalom: Harsányi Kálmán, Ifjúsági irodalom. — Fieber Henrik, Utleírás. (Dr. Sebők Imre, Őt világrészen keresztül.) — Színház: Marcus, A magyar Hamletek. — A szerkesztő üzenetei. — Hirdetések.

A Színház és Élet színművészeti képes hetilap két hónapos nyári szünetre előtt e héten jelent meg utóljára. E szünetre főképp a lap megszabásu újjáalakításának előkészületei végett van szüksége. Az új színházi szezon megnyitásakor fog megjelenni az új lap, nagyobb formában, igen finom szalonpapíron, nagy terjedelemben — két értékes melléklettel: a Vidéki Színészettel és az Érdekes Újsággal. A lap legutóbbi számának érdekes tartalmából kiemeljük a következő címeket: dr. Bárdos Artur, Tanay Frigyes. — Ibsen (Esztetikai tanulmány). — Frivol darabok

(Csevegés). — Az éneklő liliumok (Szatira). — A színész életkora. — A politika és színház. — Színházi hét. — Beszámoló. (A színházi szezon újdonságainak általános áttekintése) stb. — A Színház és Élet e számának ára 20 fillér. Előfizetési ára negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal VIII., Szentkirályi-utca 5.

TÁVIRATOK.

Uj főispánok.

Budapest, június 22. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint a hivatalos lap mai száma közli, a király kinevezte Kabdebó Gergely országgyűlési képviselőt Temes megye és Temesvár város, Kállay Ubul orsz. képviselőt Csikvármegye, Bornemissza Miklós bárót Hunyadvármegye és Szederkényi Nándort Hevesvármegye főispánjává.

A miniszterelnök itthon.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel Bécsből visszaérkezett Budapestre.

A fiumei kormányzó beiktatása.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó e hó 25-én este 8 óra 51 perckor indul a keleti pályaudvarról külön vonaton Fiuméba, ahová délelőtt 10 órakerkezik meg. A kormányzót nagyszámu képviselő és főur kíséri a beiktatásra. Fiumében a kormányzót rendkívüli ünnepiességgel fogadják a vasutnál s az egész várost fellobogózzák.

A norvég király megkoronázása.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Krisztiániából sürgönyzik: Ma délelőtt folyt le Drontheimban Hakon norvég királynak és nejeének megkoronázása rendkívüli fény mellett, óriási tömeg jelenlétében. A koronázáson az összes európai udvarok képviselve vannak.

A második kereskedelmi államtitkár.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti táv.) A kereskedelmi miniszterium második államtitkári állását legközelebb betöltik s mint jó forrásból jelentik, az új államtitkár Csöke Ferenc miniszteri tanácsos lesz.

A kvóta.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Földes Béla, a kvótabizottság eladója ma újságírók előtt nyilatkozott a kvóta-kérdésről. Földes kijelentette, hogy az osztrákoknak az az eszméje, hogy a kvóta a népesség számaránya szerint állapíttassék meg, abszurdum s arról szó sem lehet. Hasonló képtelenségnek nyilvánítja az osztrákoknak azt a tervét is, hogy a közös vámbevételek fogyasztási adókként kezeltessenek. Ebbe a kvótabizottság soha sem fog belemenni.

Polónyi betegsége.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Polónyi Géza igazságügyminiszter állapota igen súlyos. A ma megtartott orvosi konzilium megállapította, hogy Polónyinak súlyos epebántalmai vannak, melyek igen gondos kezelést kívánnak. Komoly veszedelem ez idő szerint azonban még nem forog fenn.

A nagyváradai választás.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti táv.) Nagyváradon, Barabás Béla volt kerületében Radó Ignác pártönkivüli-vel szemben Szokoly Tamás függetlenségét választották meg képviselővé.

Az orosz események.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról sürgönyzik: A pétervári sztrájkoló péksegédek száma mintegy 4000 A sztrájk a pétervári, valamint a varsó-bécsi vasut mellett fekvő nyaralóhelységekre is kiterjed.

Kalugából jelenti a Ruszkoje Szlovo, hogy az ott kitört sztrájk folytán a pályaudvart, a táviróhivatalt a birodalmi bank fiókját és a postahivatalt katonaság őrzi. A kormányzó házat csapatok veszik körül.

Rjezánból jelentik, hogy az ottani gyalogezred fellázadt. A katonák egy tisztet megöltek és néhányat megsebesítettek. A városban nagy az aggodalom és zavar. A zsidók a szomszéd helységekre menekülnek.

Budapest, június 22. (A „Torontál” eredeti táv.) Moszkvából sürgönyzik: A tibinszk—mologojei vasuton zavargás ütött ki s a kormány emiatt az egész kerületben kihirdette az ostromállapotot. Ma érkezett táviratok szerint a zendülők már fellobbantották a vonalon két vasuti hidat.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1906. június 22.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzése.

Buza	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki	75	16.50	16.70	79	16.60	17.65
Pestvidéki	74	15.95	16.15	78	17.10	18.10
Bánási	75	—	—	79	18.35	18.45
Bácskai	74	16.20	16.40	78	16.95	17.15
Szerbiai	76	16.90	17.55	—	—	—

Egyéb gabonaneműek		100 kilogr. ára		
		kor.-tól	kor.-ig	
Rozs	elsőrendű	—	14.60	14.75
”	középmínőségű	—	14.45	14.55
Árpa	takarmányáru I. r.	—	—	—
”	másodrendű	—	—	—
Köles	—	—	—	—
Zab	elsőrendű	—	18.65	19.45
”	középmínőségű	—	19.50	19.60
Tengeri	belföldi új	—	12.90	13.05
”	román vagy bolgár	—	—	—
”	cinquantin	—	—	—
Repece	káposzta	—	—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, június 22. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	15.64
Buza (áprilisra 1907.)	16.18
Rozs (októberre)	13.18
Zab (októberre)	13.48
Tengeri (júliusra)	12.96
Tengeri (májusra 1907.)	11.46

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskerekén, 1906. évi június hó 22-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	7.— korona
kétszeres	—	7.—
rozsa	—	6.—
árpa	—	6.—
zab	—	7.50
kukorica	—	6.—
uj	—	—
repece	—	13.20
széna I.	—	6.—
II.	—	5.—
szalma I.	—	4.—
II.	—	3.—
burgonya 1 kilogr.	—	—6
marhahús I. 1 kilogr.	—	1.23
II.	—	1.20
borjúhús	—	1.60
disznóhús	—	1.40
juhús	—	1.20
zsir	—	1.68

Nyiltér. *)

Reggeli — előtt

1 pohár Rohitschi „Tempel-forrásviz” vizelethajtó, étvágygerjesztő hatása és elősegíti az anyagcserét. A „Styria-forrásviz”-nek hatása ugyanaz, csak erősebb.

(564b-2.2)

*) Az o rovat alatt közzétettéket nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1906. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Versezről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.
Bégaszentgyörgyről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versez: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versez, Analfalva—Pancsova és Alibunarra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.
Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányu vonal) délután 12 óra 20 perc.

Alibunári járás főszolgabírájától.

2054. sz. 1906.

626—3.1

Pályázati hirdetmény.

A Végszentmihály községben megüresedett végszentmihályi községi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi július hó 12-ig nyújtsák be.

Az állással a következő javadalmazás jár:

1. Kézpénzfizetés 800 korona.
2. Anyakönyvvezető-helyettesé leendő esetleges kinevezés esetén 40 korona tiszteletdíj.

Kelt Alibunáron, 1906. évi június hó 18-án.

Radonits,
főszolgabíró.

Nagybecskereken, igen kedvező helyen fekvő

h á z

méltányos ár és fizetési feltételek — egyelőre 1000 kor. részfizetés — mellett eladó.

Felvilágosítással szolgál a „GYÁRTELEP“ Sörfőzde r. t. Temesvárott.

622—7.1

1633/II. szám 1906.

623—3.2

Hirdetmény.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága 1906. évi június hó 11-én kelt 2665. kbgy. számú határozatával a bánlak—alibunári törvh. közut 31—32 km. szakaszán szükséges utkaparóház felépítését 4484 kor. 02 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1906. évi július hó 16-ik napjának d. e. 11 órájára a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, 1906. évi június hó 18-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:

Faur,
kir. főmérnök.

1643/II. szhoz 1906.

624—3.2

Hirdetmény.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága 1906. évi június hó 11-én kelt 2666. kbgy. 1906. számú határozatával a valkány—zentai törvh. közut 12—13 km. szakaszán szükséges utkaparóház felépítését 4484 kor. 2 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1906. évi július hó 16-ik napjának d. e. 11 órájára a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap délelőtt 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1906 június 19-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:

Faur,
kir. főmérnök.

Birtok-eladás.

Eladok szabad kézből kedvező feltételek mellett 4—12 holdas parcellákban fekvő 120 hold elsőminőségű szántóföldet a helybeli határban.

Torontálszigeten, 1906 június 18-án.

(613—3.2)

Grandjean Géza.

Egy lakás

4 szobából, szükséges mellék-helyiségekkel és zárt folyosóval augusztus hó 1-re kiadó.

Várkonyi-féle ház, Melencei-utca 18. Bővebbet ugyanott.

(483—x.20)

ZONGORA-LECKÉKET

jutányosan ad
Kozmáné Gizella
Alkotmány-utca 17.

(618—x.13)

Pártoljuk a székely ásványvizeket!

Különösen amelyek oly jó tulajdonsággal bírnak, mint a

Baross-gyógysavanyu viz!

Kitűnő üdítő izenél és nagy gyógyhatásánál fogva sok világhírű külföldi ásványvizet felülmul, olesóságánál fogva pedig a szódavizzel versenyez.

Borral, szörpökkel, vagy magában rendkívül kellemes izü, üdítő ital. Mint gyógyviz gyomor- és vesebajoknál rendkívül hatásos és különösen gyenge vérszegény gyermekek állandó italául mint fölülmulhatatlan gyógyszert használják az egész országban.

Főraktár: Rózsa Béla ur fűszer- és csemege-üzletében Nagybecskereken.

1/2 literes üveg ára 25 fillér, 1 literes üveg ára 38 fillér, 2 literes üveg ára 60 fillér.

A Baross-gyógyforrás kezelősége **Bibarófalva**, u. p. Baróth, vasuti állomás Ágostonfalva, Udvarhelymegye. 575—12.11

HIRDETÉSEK

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányaikát, áru- és iparcikkjeiket mennél többet hirdessék.

A hirdetések 1906. évi június hó 1-je óta bétlyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét!

Hirdetések felvetetnek a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.